

Stora Svea: Projekt "TID"

Inledning:

Vi har valt att arbeta med begreppet "tid" i vårt projekt. Detta begrepp omger oss ständigt i vardagliga sammanhang. Tid är ett svårt och abstrakt begrepp som vi skall försöka tydligöra och konkretisera på bästa sätt för barnen. Vi vill väcka deras tankar och intresse för olika tidsbegrepp. De ska därför redan nu i förskoleålder få bearbeta begreppet "tid" för att påbörja en grundläggande förståelse för vad "tid" kan vara. Det är bara när man relaterar olika företeelser som det uppstår en förståelse.

Mål:

"Tid" är ett omfattande temaområde som vi vill att barnen skall få hjälpa till att utveckla förståelse för under arbetets gång. Vi vill utgå från barnens egna erfarenheter och tankar samt även fånga upp aktuella händelser, intressen och behov utifrån vardagliga sammanhang. Detta för att hjälpa barnet vidare i sin kunskapsutveckling såväl som personlighetsutveckling.

Projektområdet skall ge energi, utmaning och arbetsglädje för såväl barnen som de vuxna. Allas delaktighet är väsentligt i processen för att skapa engagemang. Målet är att arbetet skall ha utforskande inslag vilket skall leda till kreativa tankar och reflektioner.

Vi vill att barnen ska lära för livet.

Planering av projektet:

Vår förskola arbetar efter Montessoripedagogiken så är det viktigt för oss att projektet vävs in i vår vardag på ett naturligt sätt. Matematik, naturvetenskap, experiment, språk, musik, skapande liksom uteaktiviteter är viktiga inslag även i detta pedagogiska arbete. Dokumentation av olika moment skall också lyftas fram under arbetets gång med hjälp av både barn och vuxna.

Vi började projektarbetet med att tänka ut olika delområden där tidsbegrepp ingår. Flera intresseområden växte även fram under arbetets gång.

En grovplanering utvecklades.

Genomförande av projektets delmoment:

Tidsbegrepp

Inledningsvis vid samlingen, visade vi barnen en **årscirkel**. På cirkeln fanns bilder av årets **fyra årstider**. Barnen fick namnge årstiderna samt ange typiska kännetecken för respektive årstid utifrån bilderna.

Därefter sjöng vi "Årets månadssång" för att påminna om benämningen av respektive månad. (Januari börjar året, februari kommer näst...)

Barnen placerade sedan ut namnlappar på årets **12 månader** runt årscirkeln, intill respektive årstid. Denna struktur byggdes även upp på förskolans vägg med solen som mittcirkel. Ett litet jordklot placerades vid aktuell månad. Detta fick symbolisera jordens bana runt solen. Varje barns namn är även placerat vid respektive födelsedagsmånad. Individuella arbeten med kort och månadsbilder fanns att tillgå. Här gällde det att para bilderna och bygga dem i kronologisk ordning.

Bilden på förskolans "månadstavlan" iaktogs och kommenterades av barnen. Denna byts ut vid varje ny månad. Almanackan finns också alltid framme med **aktuellt datum**. Ordningstalen namngavs som en ramsa. (Matematisk/Språk)

Namnen på **veckans 7 dagar** bearbetades även genom en veckosång. (Måndag gör jag ingenting, ingenting, ingenting. Tisdag ser jag mig omkring....) Vid lunchtid sjöngs "matsången" som rutin och här gäller det att lista ut veckodagens namn.

Vid samlingen frågade vi barnen: -

-Vad kan vi använda för att mäta tid?

Barnen kom med olika svar och vi "trollade" fram och berättade om olika typer av klockor och hjälpmedel för att mäta tid. Ex: Timglas med olika tidslängd, väggur, armbandsur, väckarklockor, golvur, stoppur, äggklocka, timer, och vi pratade även om "solur". En utställning gjordes där barnen själva kunde iakta och utforska objekten.

Vi ville ge barnen en konkret upplevelse av tid genom att ha **en tyst minut**

tillsammans då de fick titta på sanden som rann ner i ett timglas, repektive iakta sekundvisaren på en väggklocka. Därefter räknade vi antalet sekunder på ett varv. Det blev **60 sek på en minut**.

Varje dag när det är dags att avsluta barnens "arbetsstund" förbereder vi dem genom att plinga i en liten klocka. Vi säger då att de ha fem minuter på sig att avsluta sina aktiviteter. En äggklocka ringer efter fem minuter då det är städdags. Detta görs för att visa respekt för barnen så att de i lugn och ro kan avsluta sina arbeten utan stress. Här ges även en konkret upplevelse av **fem**

minuter som tidsperiod.

Barnen fick göra en varsin **klocka** av färgat papp och av siffror de skrivit själva. Siffrorna sorterades i kronologisk ordning innan de limmades fast. (Matematik)

Tim- och minutvisare presenterades liksom olika klockslag med hel och halv timme. Det går 60 sek på en minut och 60 minuter på en timme!?!

Fria individuella aktiviteter där klockövningar kunde väljas fanns att tillgå för barnen. Enskilda klockböcker kunde tillverkas.

Den nya klocksången sjöng vi tillsammans. Här presenterar texten mycket om vad tid kan innefatta:

KLOCKSÅNGEN

Sekunderna springer så fort fort fort. Ja 60 på en minut. De tickar fram sitt ticke ticke tack och språngmarschen tar aldrig slut. Och språngmarschen tar aldrig slut.

Minutvisarn är så lång lång lång. Och rör sig så stolt och lugnt. Den jäktar ej som lillebrorsan sin. En timma tar det att gå runt. En timma tar det att gå runt.

Och timvisarn den är så kort kort kort. Den springer sig inte svett. När ett helt varv minutvisan kört, han bara gått från tolv till ett. Han bara gått från tolv till ett.

Så går det en timma så går en dag. Och snart blir idag igår. Och dagar blir till veckor kan du tro. Och veckorna blir månader och år. Och veckorna blir månader och år.

Barnen fick även hjälpas åt att sortera lösa TIDSKORT i kronologisk ordning: Sekund, minut, timme, dag, vecka, månad, år.

Vi samtalade även med barnen om: -Vilka är våra vardagsrutiner under en dag och vid vilka tider?....

"Jaget"

Varje år när **barnen** har sin **födelsedag** firas de genom att deras **tidslinje** presenteras. I kronologisk ordning läggs två foton ut per år, från barnets födelse till den ålder de uppnått. Fyller barnet 5 år blir det 11 foton på tidslinjen. Här ser alla hur barnet har vuxit. Tidslinjen växer på längden samtidigt som en berättelse om fotona beskriver barnets ålder och utveckling under de år som gått. Därefter gör barnet sin "Födelsedagspromenad" genom att gå 5 varv (=5 år), med jordklotet i famnen runt "solen", som ligger mitt på samlingsmattan med en brinnande ljuslykta på.

Vi försöker ge barnen en konkret bild av en människas utveckling under **TIDEN som gått**. Vi utvecklas som människor både kroppsligt och mentalt "hela tiden", liksom genom olika aktiviteter och erfarenheter. Vi kan även själva vara med och påverka vår egen utveckling liksom jordens, genom att välja vad vi använder vår tid till under **vår livstid** på jorden! Vi kan även studera hur ex. människor levde förr i tiden. (Historia)

Varje människa är en del av universum och **jorden** roterar i rymden i sin omloppsbana runt **solen**. Det tar **ett dygn** för jorden att rotera ett varv runt sin axel, dvs en natt och en dag. Det tar **ett år** för jorden att gå ett varv i sin bana runt solen. Jorden lutar i sin axel och våra **årstider** kan därför uppkomma.

Jordklotet har även olika **tidszoner**, så när vissa länder har dag så har andra natt. Att berätta om rymden för förskolebarn är alltid ett mycket uppskattat ämne! Med hjälp av jordglob, "solen", ficklampa, bilder och böcker försökte vi illustrera det hela. (Naturvetenskap)

Jordens utveckling med "Big Bang" blev en Historieberättelse för gruppen. Den **långa Tidsperioden** försökte vi ge dem en känsla av genom att fylla en stor skål med risgryn där varje gryn fick symbolisera ett år. Vulkaner presenterades med hjälp av böcker och bilder. Därefter gjordes ett vulkanexperiment för barnen. (Experiment)

Maria Montessori menade att det är viktigt att utgå från helheten och därefter berätta om detaljerna. Barn kan då få en förståelse för att människan ingår i ett stort och viktigt samspel tillsammans med djur och natur, där det är väsentligt att alla delar samverkar på ett bra sätt för en varaktig och positiv utveckling på jorden.

"Allt har en särskild avsikt. Alla har en särskild uppgift. Alla har ett särskilt ansvar. Alla delar hör ihop och bildar en helhet. Hela världen i gemenskap. Fred på jorden." Maria Montessori (begreppet den Kosmiska planen har ingenting med nyandlighet att göra utan beskriver bara barnets nya intressesfär) (Samarbete, fred, miljöfrågor)

Vi ville även låta barnen **utveckla** sin egen "jaguppfattning" genom att träna på att skriva sitt namn och rita sig själv som ett porträtt. De fick därför göra detta vid några upprepade tillfällen **under året** för att medvetandegöra deras utvecklingsförmåga under en tidsperiod. Samtidigt sjöng vi olika "kroppssånger" och lärde in "kroppsransor" för att även träna benämningen av olika kroppsdelar. Barnen iaktog även sig själva i olika typer av speglar.

Maskeradfesten kommer med **ett års mellanrum**. Denna **tradition** är mycket omtyckt och även här fick barnen dokumentera dagen med en tavla som illustrerade sitt eget "Maskeradporträtt".

Vi vill att barnen skall få en positiv inställning till sysselsättningen: "**Att träna på**". Det **tar sin TID**, kort eller lång. Vi vill hjälpa barnen att hitta arbetsro och koncentration. Genom att själv anstränga sig lite extra så kan man påverka sin

egen utveckling. Genom att utveckla sin förmåga inom olika områden växer man själv som person både vad gäller självständighet och självförtroende.

-Vad kan vi använda för att mäta saker?

Barnen fick ge olika förslag. Ex: Snöre, foten, pinne, linjal, måttband...

Barnen **växer " hela tiden"** och det ville vi låta dem dokumentera genom att varje barn fick vara med och mäta sig själv på längden och föra in resultatet på ett måttband samt skriva **datum**. Längdmått introducerades: centimeter, decimeter och meter. Även historiska mått nämndes

och beskrevs. Ex: Tum, fot, famn, aln. (Matematik)

-Hur skall tre fröknars **TID** kunna **räcka till** på ett bra sätt för alla 18

"arbetsglada" barn? Denna fråga illustrerades i ett litet " rollspel" med 3 stora nallar och 18 små. Det blev som en liten teater med inslag och repliker från vardagliga situationer. Barnen levde sig in i rollspelet och kom på att även de kunde vara bra **hjälp för varandra** i olika situationer. Genom att samarbeta kunde man **få TID över** till fler roliga aktiviteter under dagen!

(Personlighetsutveckling: Socialutv, självständighetsutv och utveckling av självförtroende)